

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ
PAŽYMA

DĖL MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO NR. XI-242 90 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO (toliau – Projektas)

(TAP-19-2039; TAIS Nr.: 19-10275(2))

2019-12-13 Nr. NV-3530
Vilnius

Projekto rengėjas: Švietimo, mokslo ir sporto ministerija.

Projekto tikslas: sudaryti prielaidas tikslingam ir skaidriam valstybinių aukštųjų mokyklų turto ir lėšų investavimui, nustatant aiškius investavimo kriterijus steigiant ribotos atsakomybės juridinius asmenis ar į juos investuojant.

Dabartinė situacija: Mokslo ir studijų įstatymo (toliau – MSI) 90 straipsnio 3 dalis nustato, kad valstybinės aukštosios mokyklos ribotos civilinės atsakomybės juridinius asmenis gali steigti ir į juos investuoti aukštosios mokyklos tarybos nustatytais sąlygomis ir tvarka tik tuo atveju, kai toks steigimas ar investavimas yra susijęs su vykdoma studijų ar mokslinių tyrimų veikla ir eksperimentine plėtra ir yra būtinas šiems tikslams pasiekti.

Valstybės kontrolė savo 2017 m. birželio 30 d. valstybinio audito ataskaitoje Nr. VA-2017-P-50-4-14 „Ar valstybinių universitetų turtas valdomas ir naudojamas kryptingai – mokslinei veiklai ir studijoms“ konstatavo, kad galiojantis reglamentavimas yra nepakankamas - universitetai turėtų atsakingai žiūrėti į steigiamų juridinių asmenų būtinumą, įvertinti, ar jų veikla nebus našta juos įsteigusiam subjektui ir pasiūlė nustatyti kriterijus, susijusius su valstybinių universitetų ilgalaikio turto valdymu ir naudojimu investicijoms į ribotos civilinės atsakomybės juridinius asmenis.

Projekto esmė, nauda: Siūloma be dabar MSI įtvirtinto kriterijaus (valstybinės aukštosios mokyklos ribotos civilinės atsakomybės juridinius asmenis gali steigti ir į juos investuoti aukštosios mokyklos tarybos nustatytais sąlygomis ir tvarka tik tuo atveju, kai toks steigimas ar investavimas yra susijęs su valstybinės aukštosios mokyklos vykdoma studijų ar mokslinių tyrimų veikla ir eksperimentine plėtra ir yra būtinas šiems tikslams pasiekti), nustatyti dar du naujus kriterijus:

- vykdamt veiklą turi būti vadovaujamasi valstybinių aukštųjų mokyklų turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo principais (kaip tai apibrėžta MSI 86 straipsnio 1 dalyje (visuomeninės naudos, efektyvumo, racionalumo, atskaitingumo visuomenei, ūkinės veiklos autonomijos));
- valstybinės aukštosios mokyklos taryba, atsižvelgdama į mokyklos paskutinių kalendorinių metų veiklos pajamas, užtikrindama tinkamą kitų metų mokyklos vykdomą studijų ir mokslinių tyrimų veiklą ir (ar) eksperimentinę plėtrą, nustato investicijų į ribotos civilinės atsakomybės juridinius asmenis metinę sumą, kuri įtvirtinama mokyklos metinėje pajamų ir išlaidų sąmatoje.

Numatoma nauda: investavimo kriterijai skatins valstybines aukštąsias mokyklas atsakingiau, tikslingiau ir skaidriau disponuoti turtu ir lėšomis, padės sutelkti resursus efektyvesniam studijų ir mokslo proceso vykdymui.

Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Derinimas: projektas derintas su Ekonomikos ir inovacijų (be pastabų), Finansų ir Teisingumo ministerijomis, Lietuvos universitetų rektorių konferencija ir Lietuvos kolegijų direktorių konferencija (pastabų nepateikė). Dėl pastabų, į kurias neatsižvelgta (Finansų ministerijos, kad kriterijus „vykdant veiklą turi būti vadovaujamasi valstybinių aukštųjų mokyklų turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo principais“ nėra tinkamas investavimui ir kad, investavimo atveju kriterijai turėtų būti siejami su tuo, kokių tikslu investuojama, ko tikimasi iš įsteigto juridinio asmens ar papildomų įnašų į kapitalą) arba atsižvelgta iš dalies parengta derinimo pažyma.

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome **svarstyti tarpinstituciniame pasitarime** ir patikslinti projektą, įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pateiktas pastabas, taip pat papildyti aiškinamąjį raštą plačiau pagrindžiant dabartinio teisinio reglamentavimo nepakankamumą (pvz. pateikiant tam tikrus statistinius duomenis apie aukštųjų mokyklų investicijų į VŠĮ ir kitus juridinius asmenis atvejų skaičių, informaciją apie tokių investicijų naudingumą ir atitikimą aukštųjų mokyklų tikslams).

Socialinės politikos grupės vadovė

Eglė Neciunskienė